

Kontaktstudie – hvor mange kontakter har en malkekvægsbesætning?

Projekt: 102350 OSK

Ansvarlig	THDN
Oprettet	16-12-2025
Side	1 af 6

Kontaktstudie – hvor mange kontakter har en malkekvægsbesætning?

Formål: Formålet med dette studie var at få et estimat på, hvor mange eksterne "kontakter" en malkekvægsbesætning har afhængig af besætningsstørrelse.

Metode: I en periode på 1 måned blev det registreret, hvor mange køretøjer, der kom til de to besætninger. Der blev opsat (vildt-)kamera ved grusvejen, der førte ned til besætningen. I perioden på en måned blev der taget et billede af alle de køretøjer, der kom forbi kameraet. Efterfølgende blev alle billederne set igennem og de forskellige køretøjer blev "kategoriseret".

Periode: 9/6 til 8/7 2025 (begge dage inkl.)

Besætninger:

To besætninger blev valgt ud fra kriterierne:

- Stabil besætningsstørrelse: max. ændringer i dyreantal på +/- 10% sammenlignet med det forudgående år (2023-24)
- Sundhedsrådgivning: Modul 2
- Alle dyr på samme adresse (et mælkeleverende CHR-nummer og ikke dyr på andre CHR-numre)
- 0% ejerinseminering
- Kun én vej, der fører ned til ejendommen (så den er nem at "overvåge")
- Én besætning af størrelsen 2-300 årskøer i 2024
- Én besætning af størrelsen +600 årskøer i 2024

Besætning 1:

- Konventionel malkekvægsbesætning
- Årskøer: 209
- Kvier: 160

Besætning 2:

- Konventionel malkekvægsbesætning
- Årskøer: 675
- Kvier: 607

Placering af kamera:

Besætning 1

Besætning 2

Opgørelse over kontakter har kun inkluderet billeder fra der ene kamera – det der er placeret på "skråvejen" der fører ned til staldbygningerne. Dette er for at "frasortere" de private kontakter, der kommer ind til den private bolig. Det er muligt at køre via privatboligen og ned til staldene, men det vurderes, at det er et fåtal af de relevante erhvervsmæssige (og interessante) kontakter, der vil gøre dette.

Klassificering af kontakter:

Total (alt inkl.: Privatkøretøjer, håndværkere, erhverv, intern kontakt der kommer "tilbage")

Privat: Personbiler der ikke kan identificeres med specifikt formål (som f.eks. dyrlæge, hvis denne ikke kunne erkendes specifikt), inkl. knallert.

Erhverv:

- Dyrlæge + klovbeskærer (ingen observationer af dyrlæge på besætning 1, så de er nok indeholdt i "privat", kun på besætning 2 er klovbeskærer registreret)
- Inseminør
- Biogas
- Arla/Afhentning af mælk
- Afhentning/leverance af dyr
- Leverance af foder
- Servicetekniker/håndværker (som vi antager kommer ind i stalden?)
 - o Stald
 - o Andet
 - o Traktormekaniker
 - o Håndværker (VVS, elektrikere mm.)
- Lastbil/varevogn – ikke kendt formål
 - (levering af udstyr og produkter; inkl. Danske Fragtmænd, ekskl. Post Nord, GLS)
- Landbrugsmaskine (traktor/snitter etc.)
 - Kan både være egen traktor eller anden landbrugsmaskine der ankommer til ejendommen. Inkluderet er gyllevogn og kørsel med græs, den dag de snitter.

Andet: (usikker – f.eks. Postnord, GLS, Skraldemand) – som nok ikke kommer til besætningen, men ikke er en privatbil.

Besætning 1:

352 køretøjer observeret

8 observationer ikke medtaget, da køretøj "kun" forlader besætning

344 observationer af kontakter medtaget	Total
---	-------

Privat (privatbiler – muligvis inkl. dyrlæge):	126
--	-----

Erhverv:	207
----------	-----

- Inseminør	26
- Biogas	16
- Afhentning af mælk	16
- Landbrugsmaskiner	85
o Heraf kørsel i forbindelse med snitning af græs:	59
- Afhentning af dyr	4
- Servicetekniker/håndværker	24
- Levering af foder	6
- Lastbil/varevogn (levering af udstyr/materialer)	30

Andet (Post Nord, GLS, skraldemand mm.):	11
--	----

344

Placering af kamera således, at mange af de "private" kontakter sandsynligvis er besøgende til privatbolig eller gårdens egne beboere. Men da der ikke er registreret besøg fra dyrlægen, indgår denne kontakt med stor sandsynlighed også i "private" kontakter.

Besætning 2:

355 køretøjer observeret

Privat (privatbiler):	39
-----------------------	----

Erhverv:	298
----------	-----

- Dyr læge/klovbeskærer	12
- Inseminør	28
- Biogas	35
- Afhentning af mælk	31
- Landbrugsmaskiner	122
o Heraf kørsel i forbindelse med snitning af græs:	42
o Kørsel/udbringning af gylle:	16
- Afhentning af dyr	6
- Servicetekniker/håndværker	7
- Levering af foder	12
- Lastbil/varevogn (levering af udstyr/materialer)	45

Andet (Post Nord, GLS, skraldemand mm.):	18
--	----

Placering af kamera således, at besøgende til privatbolig eller gårdens egne beboere IKKE er medtaget i "Private" kontakter. De registrerede "Private" kontakter er personbiler, der er kørt ned til staldbygningerne.

Konklusion:

Fra besætning 1 er "Privat"-kontakter alle personbiler, der er kommet til besætningen i observationsperioden. Dette inkluderer også en del rent private kontakter, der alene er ankommet til privatboligen, hvorfor dette antal kontakter for besætning 1 overestimerer det reelle antal kontakter (i personbiler), der kommer i kontakt med besætningen. Hvor mange af kontakterne der var af ren privat karakter vides ikke, men det kan godt have været op mod $\frac{3}{4}$ af dem (korrigeret antal "privat"-kontakter er sat til 32), da der var flere unge mennesker i husstanden (som ofte havde besøg). For besætning 1 inkluderes besøg fra dyrlæge desuden i "Privat", da der ikke er registreret sådanne besøg andre steder. Fra besætning 2 er "Privat"-kontakter alene personbiler, der er kørt ned til staldbygningerne, da der var en opsplitning af tilkørselsvejen, hvor den ene ledte ned til stuehuset. Der er den mulighed, at der faktisk er nogle køretøjer, der er kørt ned til staldbygningerne via vejen forbi stuehuset. Men det vurderes, at dette er et lille antal, hvorfor det observerede antal kontakter, faktisk afspejler det antal kontakter, der har været til besætningen.

Samlet set var der nogenlunde lige mange kontakter for de to besætninger (344 vs. 355). Tallet for besætning 1 ville dog være mindre, hvis man frasorterer de kontakter, der alene var af privat karakter (til privatbolig).

Antallet af kontakter til biogas afspejler besætningernes størrelse, da der skal hentes gylle oftere fra en større besætning. Afhentning af mælk er ikke nødvendigvis bestemt af besætningens størrelse, men i lige så høj grad aftalen med mejeriet. Inseminøren havde ca. lige mange kontakter til de to besætninger, hvilket var forventeligt, da brunst og insemineringer nok er fordelt på samme måde over observationsperioden uanset besætningsstørrelsen – med blot flere insemineringer pr. besøg i den store besætning. Observationerne af "landbrugsmaskiner", "levering af foder" og "lastbil/varevogn" var hyppigere i den store besætning, hvilket nok afspejler, at der er mere aktivitet og levering af foder samt andet materiale

til en større besætning. Igen var forskellen på antal af disse kontakter ikke proportionel til forskellen i besætningsstørrelse. Antallet af kontakter til "servicetekniker" var markant større i besætning 1 – den specifikke årsag til dette vides ikke, men der kan have være reparation eller udskiftning af udstyr, der har givet så mange kontakter.

Mest overraskende var nok antallet af lastbiler/varevogne, der havde kontakt til de to besætninger. Besætning 1 og 2 havde hhv. 30 og 45 af disse kontakter på en måned – igen flere for den større besætning, men ikke proportionelt flere. Disse kontakter er sikkert levering af varer/udstyr/materialer og det er ikke usandsynligt, at der afsættes en palle eller andet udstyr tæt på eller inde i selve besætningen. Ofte har disse lastbiler en palleløfter med – og den kommer nogle gange helt ind i stalden, hvilket kan udgøre en smitterisiko.

Overordnet så kan det konkluderes, at kvægbesætninger har mange eksterne kontakter. De to besætninger vi observerede i en måned havde ca. 350 kontakter. Hvis resultatet korrigeres for rent "private" kontakter, så kan det konkluderes, at den store besætning (675 vs. 209 årskøer) havde flere kontakter end den mindre besætning (355 vs. ~250) - men i forhold til deres størrelse, så har den store besætning ikke proportionelt flere kontakter. Det er vigtigt at være opmærksom på, at selv om en enkelt kontakt i sig selv måske ikke udgør den store risiko, så bliver den akkumulerede risiko noget større, når der er så mange kontakter. Denne risiko er endnu mere relevant, hvis besætningen ligger i et område, hvor der er mange andre besætninger med f.eks. salmonella. I dette tilfælde vil hver kontakt have en lille øget risiko, men den samlede risiko kan være betydelig større.